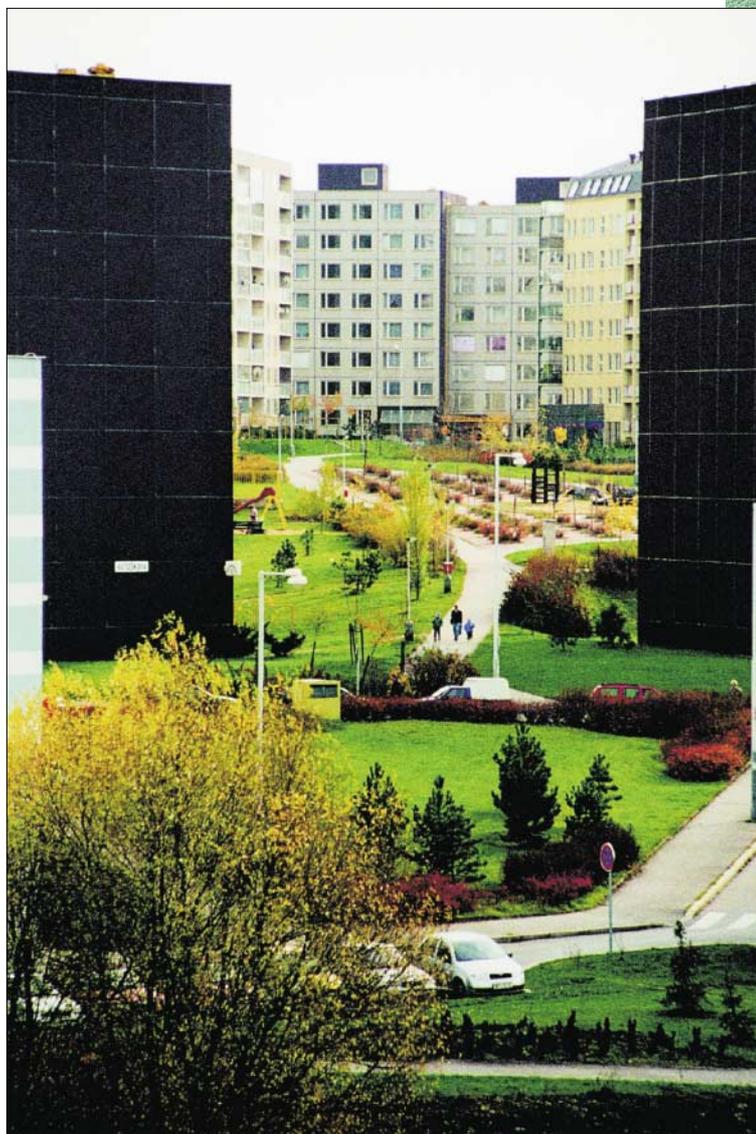

ŠTAV A VÝVOJ SLOŽEK ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

STATE AND DEVELOPMENT OF THE ENVIRONMENTAL COMPARTMENTS

OVZDUŠÍ
ATMOSPHERE

VODA
WATER

KRAJINA
LANDSCAPE

ODPADY
WASTE

HLUK
NOISE

Vybrané informační zdroje (publikace, internet)

Magistrát hl. m. Prahy – www.mesto-praha.cz

- Publikace ročenka **Praha – životní prostředí** (tato publikace, vydávána od r. 1990), CD-ROM Praha – životní prostředí (vydány již 4 od roku 1997, aktuální CD-ROM Praha ŽP 4 vydán v roce 2001, elektronické verze ročenek a jiných publikací, mapy).
- **Hlavní stránky hl. m. Prahy** – www.praha-mesto.cz – ŽP v rubrice „Chci vědět“ – „životní prostředí“. Publikace a ročenky: www.praha-mesto.cz/zp/rocenky, Atlas ŽP: www.premis.cz/atlaszp, resp. www.wmap.cz/atlaszp, PREMIS, Pražský ekologický monitorovací a informační systém (ovzduší): www.premis.cz, EIA v Praze: www.monet.cz/eia, Neživá příroda Prahy a jejího okolí (geologie): www.monet.cz/atlas aj.

Český hydrometeorologický ústav – www.chmi.cz

- Publikace – **Znečištění ovzduší na území České republiky – Ročenka** – stránky Úseku ochrany čistoty ovzduší (www.chmi.cz/uoco/oco_main.html), akt. vydání Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2000 – Ročenka (vyd. 2001), **Znečištění ovzduší a atmosférická depozice v datech – Tabulární přehled** – stránky Úseku ochrany čistoty ovzduší (www.chmi.cz/uoco/oco_main.html), akt. vydání: Znečištění ovzduší a atmosférická depozice v datech, Česká republika 2000 (vyd. 2001).
- Publikace – **Hydrologická ročenka** (akt. vydání: Hydrologická ročenka 2000, vyd. 2001), **Jakost povrchových a podzemních vod v ČR** (akt. vydání: Jakost povrchových a podzemních vod v ČR 2000, vyd. 2001 na CD-ROM).
- **Ovzduší – Aktuální stav ovzduší** – (Automatizovaný imisní monitoring AIM)
Seznam stanic AIM, Měření AIM: www.chmi.cz/uoco/act/aim/aregion/aim_region.html.
- **Ovzduší – Informace o kvalitě ovzduší v ČR**
Střednědobá data (měsíční, čtvrtletní a roční tabulární přehledy): www.chmi.cz/uoco/isko/rdata/tab.htm.
Znečištění v datech (tabulární ročenky): www.chmi.cz/uoco/isko/tab_roc/tab_roc.html.
Zdroje znečišťování: www.chmi.cz/uoco/data/emise/gnavemise.html.
- **Ovzduší – Vývoj znečištění ovzduší (grafy)**
Emisní bilance České republiky: www.chmi.cz/uoco/isko/emise/emise.html.
Mapy znečištění (Znečištění ovzduší na území ČR – ročenka www.chmi.cz/uoco/isko/gr98cz/start.htm.
Střednědobý vývoj (Střednědobé grafické přehledy): www.chmi.cz/uoco/isko/rdata/grafy.htm.
- **Voda – Režimové informace:** www.chmi.cz/hydro/nshydro.html – údaje o množství a jakosti povrchových a podzemních vod.
- **Voda – Operativní informace:** www.chmi.cz/hydro/SRCZ04.html – stavy vody na tocích ČR.

Český ekologický ústav – www.ceu.cz

- **Informační systém o odpadech:** <http://keao.ceu.cz/iso>. Odpady vykázané v letech 1994–1997, roce 1997 a v následujících letech, zařízení k úpravě, využití a zneškodnění odpadů.
- **Mapy registru kontaminovaných ploch – GIS:** <http://gis.ceu.cz/RKP/Default.htm> (ve spolupráci s ÚKZÚZ).

Ministerstvo životního prostředí – www.env.cz

- Publikace **Zpráva o životním prostředí České republiky v roce** (aktuální vydání: Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 1999), **Statistická ročenka ŽP ČR** (akt. vydání: Statistická ročenka ŽP ČR 2000 – pozn.: údaje za rok 1999 a předchozí roky), **Stav ŽP v jednotlivých krajích České republiky** (akt. vydání – 2001, stav za rok 2000, dříve za územní odbory MŽP).
- **Brána k informacím o životním prostředí** – <http://infozp.env.cz>. Jednotný informační systém o životním prostředí na internetu (odborné i administrativní informace, metadata, indikátory), pilotní verze od 1. 1. 2002.
- **Ochrana životního prostředí** – www.env.cz/env.nsf/ochrana?OpenFrameSet.

Český statistický úřad – www.czso.cz

- Publikace: **Informace o životním prostředí v České republice** (aktuální vydání za období 1994–1999, pozn.: vyd. 2000). **Produkce, úprava, využití a zneškodnění odpadů v roce**.
- Informace k tématům Životní prostředí, zemědělství: www.czso.cz/cz/cisla/2/2.htm.

Přehled informačních zdrojů na internetu je uveden též v kapitole D6.

B3 KRAJINA

B3.1 BILANCE PLOCH A EVIDENCE ZELENĚ – REGISTR POVRCHY A ZELENĚ

Jako součást datové základny Informačního systému o životním prostředí v Praze (IOŽIP) byl v roce 1995 zpracován registr Povrchy a zeleň, který obsahuje údaje o jednotlivých parcelách a agregované údaje za katastrální území. Tyto údaje byly prezentovány v publikaci Povrchy a zeleň – bilance za katastrální území (IMIP, 1995) jejíž náklad je již rozebrán. Další aktualizace registru se neprovádí především z důvodů věcné a finanční náročnosti.

V současné době jsou k dispozici pouze aktualizované údaje katastru nemovitostí. V následujících tabulkách jsou uvedeny úhrnné hodnoty druhů pozemků (ÚHDP) za celé území Prahy pro období 1991–2000. Rozčlenění půdního fondu se provádí podle jednotlivých kategorií druhů pozemků katastru nemovitostí.

B3 LANDSCAPE

B3.1 LAND BALANCE AND REGISTRATION OF GREENERY – THE REGISTER OF LANDS AND GREENERY

In 1995 as a part of the database of the Prague Environmental Information System (IOŽIP) the Register of Lands and Greenery was developed, which includes data on particular plots and aggregated data on cadastral districts. These data were presented in the publication Lands and Greenery – Balance by Cadastral Districts (IMIP, 1995), which is already sold out. The Register has not been further updated mostly due to factual and financial demands thereof.

At present there are only updated data of the cadastre of real estates available. The following tables contain summaries on land types (ÚHDP) over the entire territory of Prague for 1991–2000. The categorisation of land resources is made according to individual categories of land type of the cadastre of real estates.

Tab. B3.1 Úhrnné hodnoty druhů pozemků [ha]
Aggregate areas of land types [ha]

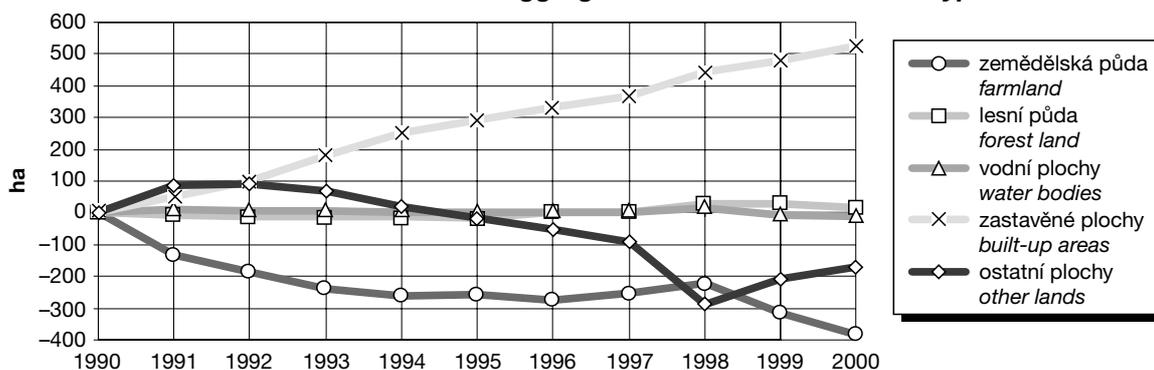
Druh pozemku	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Land type
Zemědělská půda	21 419	21 364	21 341	21 344	21 330	21 352	21 382	21 287	21 221	Farmland
– orná půda	15 776	15 717	15 694	15 664	15 693	15 727	15 766	15 686	15 616	– arable land
– vinice	10	10	10	10	10	10	10	10	10	– vineyards
– zahrady	4 011	4 010	4 013	4 013	4 011	4 004	4 012	4 002	4 001	– gardens
– ovocné sady	742	747	747	775	736	729	725	723	718	– orchards
– trvalé travní porosty	880	880	877	882	880	882	869	866	876	– permanent grassland
Lesní půda	4 852	4 851	4 852	4 848	4 867	4 866	4 893	4 893	4 878	Forest land
Vodní plochy	1 072	1 072	1 070	1 070	1 066	1 066	1 080	1 057	1 057	Water bodies
Zastavěné plochy	4 341	4 422	4 494	4 531	4 572	4 611	4 683	4 719	4 766	Built-up areas
Ostatní plochy**	17 929	17 904	17 855	17 819	17 783	17 745	17 549	17 628	17 667	Other lands**
Celková výměra*	49 613	49 613	49 612	49 612	49 618	49 640	49 587	49 584	49 589	Total area*

* Rozdíly v celkové výměře jsou způsobeny zaokrouhlováním / Differences in total area are caused by rounding

** Ostatní plochy zahrnují i staveniště / Other lands also include construction sites

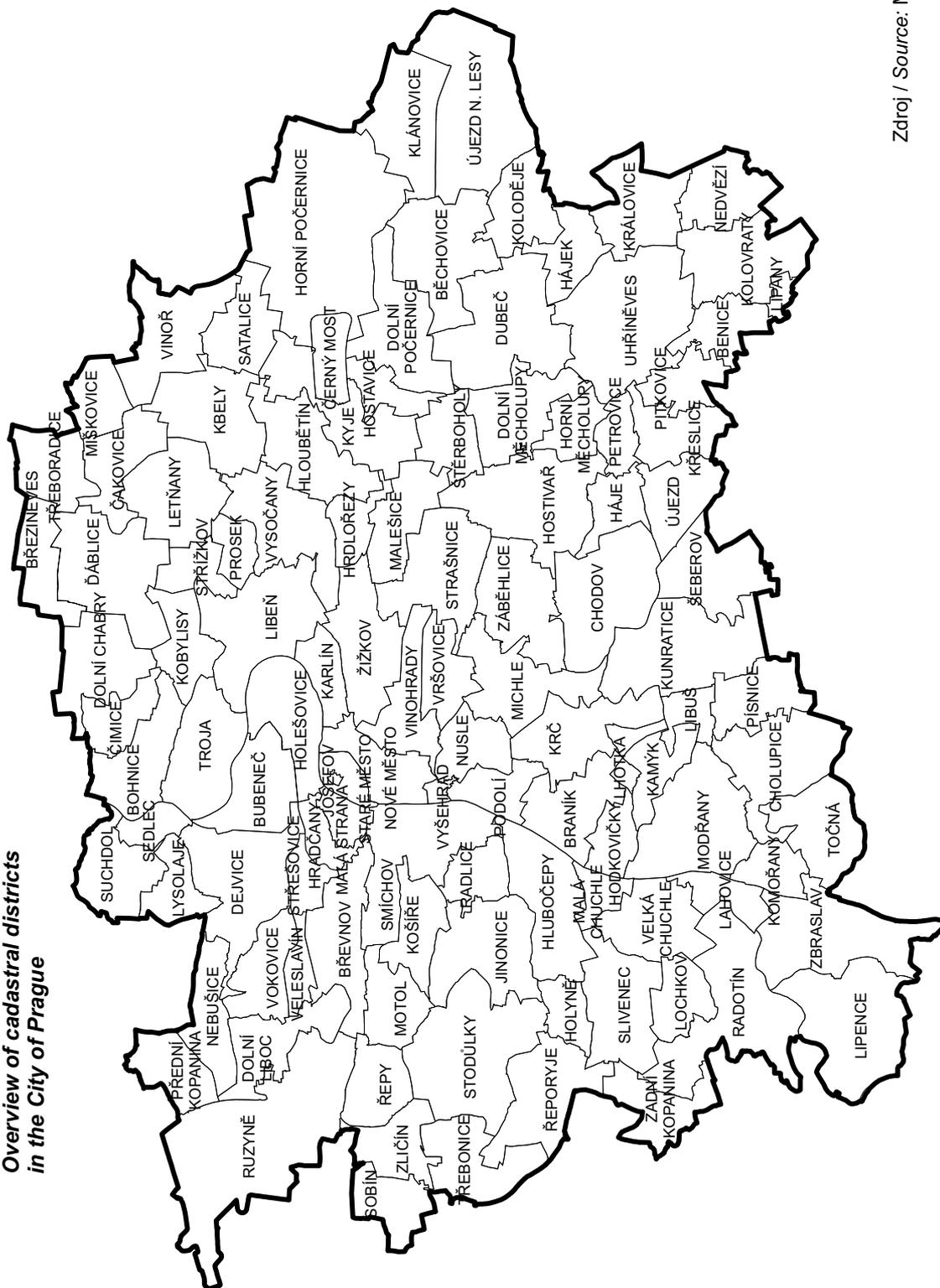
Zdroj / Source: ČÚZK

Obr. B3.1 Úbytky a přírůstky ploch podle druhů pozemků
Decrements and increments of aggregate areas of different land types

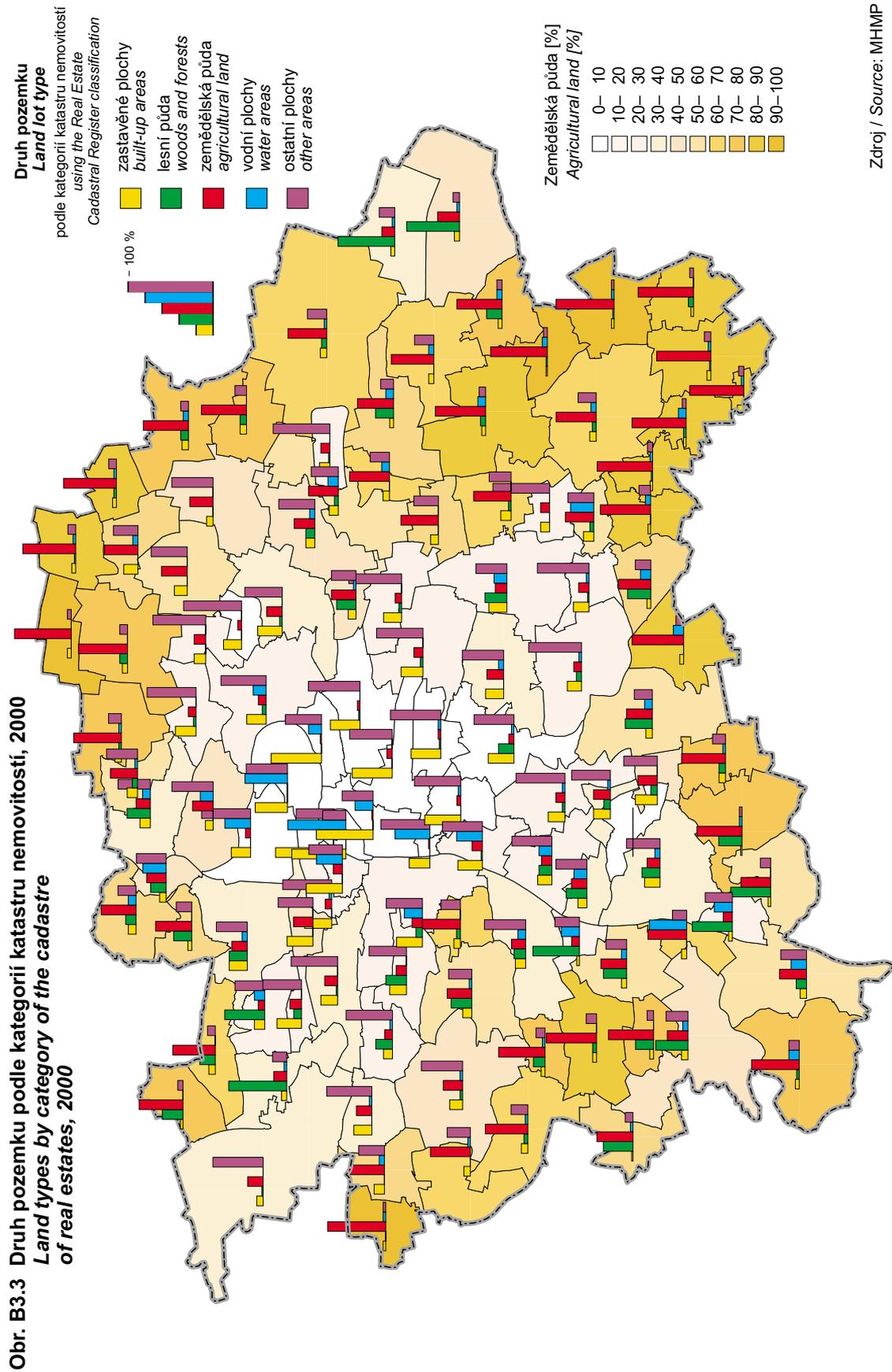

Zdroj / Source: ČÚZK

Obr. B3.2 Přehled katastrálních území v hl. m. Praze
 Overview of cadastral districts
 in the City of Prague

Zdroj / Source: MHMP

Zdroj / Source: MHMP

B3.2 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Odbor životního prostředí Magistrátu hl. m. Prahy v rámci zajišťování agendy dané zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, dosáhl následujících výsledků:

- K 1. 7. 2001 byl provedena aktualizace map v M 1 : 10000 „Ochrana přírody a krajiny“, které jsou využívány OŽP MHMP, ale také ÚMČ Praha 1 – 22 pro vedení agendy dané zákonem. Zpracované vrstvy GIS jsou k dispozici též na internetových stránkách MHMP a poskytují tak více než rámcový přehled o ochraně území hl. m. Prahy, která vychází ze zákona.
- Za poslední rok bylo vyhlášeno 32 památných stromů. Celkový počet vyhlášených památných stromů se tak zvýšil na 89 exemplářů. Průběžně probíhá vyhlásování dalších evidovaných památných stromů. Pro všechny vyhlášené stromy byl zpracován návrh péstebních opatření se specifikací technologie ošetření a naléhavosti zásahu. Na podzim 2000 proběhla realizace 34 péstebních zásahů, do konce roku 2001 bude ošetřeno dalších 17 památných stromů.
- Do 1. 9. 2001 bylo podle § 6 zákona registrováno 17 významných krajinných prvků. Tato ochrana je zajišťována zejména pro významné stepní a mokřadní lokality. Cenným podkladem, na jehož základě jsou vyhledávána ekologicky významná společenstva, je vegetační mapa hl. m. Prahy.
- Pro zvláště chráněná území jsou zpracovávány, projednávány a schvalovány plány péče. Doposud byl z celkového počtu 77 území plán péče schválen pro 69 lokalit. Zbývá projednat 6 plánů a dva budou dokončeny závěrem letošního roku.

Pokračovalo zpracovávání dokumentací vyhodnocení krajinného rázu a návrhu regulativů ve smyslu § 12 zákona. Doposud je tato dokumentace zpracována pro přírodní parky Draháň – Troja, Šárka – Lysolaje a Košíře – Motol. V letošním roce probíhají práce na dokumentacích pro parky Rokytka, Hostivař – Záběhllice, Botič – Milíčov a Modřanská rokle – Cholupice.

B3.2 NATURE CONSERVATION AND LANDSCAPE PROTECTION

The Department of the Environment of the Prague City Hall, within the agenda established by the Act No. 114/1992 Code, on nature conservation and landscape protection as amended, has attained results as the follows:

- *By July 7, 2001 the updating of maps 1 : 100,000 in scale of the set Nature Conservation and Landscape Protection, which are used by the OŽP MHMP and also by the Local Authorities of the City Districts Prague 1 – 22 for keeping the agenda pursuant to the Act. The GIS layers developed are also available at the internet pages of the Prague City Hall and provide more than merely a global overview on the conservation and protection activities on the territory of Prague, based on the Act again.*
- *In the last year 32 memorial trees were established. The total number of established memorial trees was therefore increased to 89 specimens. The establishing of further registered memorial trees has been ongoing. Each established tree has its own proposal for silvicultural measures specifying technology of care and degree of urgency for a particular action. In autumn 2000 34 silvicultural actions, and by the end 2001 further 17 memorial trees should be treated.*
- *17 significant landscape elements were registered by September 1, 2001 pursuant to Section 6 of the Act. This protection has been provided namely to important localities of steppes and wetlands. The precious background material on the basis of which the ecologically important communities are sought is the Vegetation Map of the City of Prague.*
- *Care Plans have been developed, discussed, and approved for areas of special protection. Out of the total number of 77 areas there were 69 Care Plans approved, 6 plans are under procedure, and 2 shall be developed by the end of this year.*

Works on documentation of landscape character and proposals of regulation measures in accordance with Section 12 of the Act were continuously in progress. This documentation was completed for the nature parks: Draháň – Troja, Šárka – Lysolaje, and Košíře – Motol so far. This year works on the documentation of the territories of nature parks Rokytka, Hostivař – Záběhllice, Botič – Milíčov, and Modřanská Gorge – Cholupice have been made.

Tab. B3.2 Přehled vyhlášených památných stromů
List of established memorial trees

Název <i>Name</i>	Katastrální území <i>Cadastral district</i>	Parcela <i>Plot</i>	Ochranné pásmo <i>Protection zone</i>	Druh <i>Species</i>	ks <i>Number</i>
Dub uherský v Italské ulici <i>Hungarian oak in Italská Street</i>	Vinohrady	2267/1	Z	Quercus frainetto	1
Jinan v Královské oboře <i>Maiden hair tree in Královská obora</i>	Bubeneč	1772/1	Z	Ginkgo biloba	1
Tis v rajském dvoře u Františkánů <i>Common yew in the Paradise Court at the Franciscans</i>	Staré Město	663	Z	Taxus baccata	1
Dub v Dolních Chabrech <i>Common oak in Dolní Chabry</i>	Dolní Chabry	541	Z	Quercus robur	1
Stromořadí v ul. Gagarinova <i>Alley in Gagarin Street</i>	Suchdol	2383	Z	Tilia cordata	18
Dva duby v Točné <i>Two common oaks in Točná</i>	Točná	409	Z	Quercus robur	2
Dub v Klánovicích <i>Common oak in Klánovice</i>	Klánovice	677	Z	Quercus robur	1
Dub Nad Výšinkou <i>Common oak Nad Výšinkou</i>	Smíchov	3690	Z	Quercus robur	1
Cedr Na Balkáně <i>Atlas cedar Na Balkáně</i>	Vysočany	1919/1	Z	Cedrus atlantica	1
Lípa Na Šabatce <i>Small-leaved lime Na Šabatce</i>	Komořany	687/1	Z	Tilia cordata	1
Platan u Velkopřevorského paláce <i>Plane tree at Velkopřevorský Palace</i>	Malá Strana	249	Z	Platanus x acerifolia	1
Platan v zahradě Kinských <i>Plane tree in Kinský Garden</i>	Smíchov	3134	Z	Platanus x acerifolia	1
Dub v Nedvězí <i>Common oak in Nedvězí</i>	Nedvězí	245	Z	Quercus robur	1
Jasan u školy v Bártlově ul. <i>European ash at the school in Bártlova Street</i>	Horní Počernice	191	Z	Fraxinus excelsior	1
Platan na Karlově náměstí <i>Plane tree at Karlovo náměstí</i>	Nové Město	2418/1	Z	Platanus x acerifolia	1
Kunratický dub <i>Common oak in Kunratice</i>	Kunratice	862	Z	Quercus robur	1
Lípa na Vídeňské <i>Small-leaved lime in Vídeňská Street</i>	Krč	2998	Z	Tilia cordata	1
Pavlovnice ve Vrchlických sadech <i>Royal Paulownia in Vrchlického sady</i>	Nové Město	2313/11	2531	Paulownia tomentosa	1
Turecká líska na Petříně <i>Turkish hazel at Petřín</i>	Hradčany	274	Z	Corylus colurna	1
Platan na Kampě <i>Plane tree in Kampa</i>	Malá Strana	778/1	1059	Platanus x acerifolia	1
Lípa ve Vиноři <i>Small-leaved lime in Vиноř</i>	Vinoř	309	Z	Tilia cordata	1
Dub v Kunraticích „U Vesteckých“ <i>Common oak in Kunratice “U Vesteckých”</i>	Kunratice	2362/1	Z	Quercus robur	1
Lípa v Přední Kopanině <i>Small-leaved lime in Přední Kopanina</i>	Přední Kopanina	725	Z	Tilia cordata	1
Lípa u brány zámeckého parku <i>Small-leaved lime at the gate to the chateau park</i>	Kunratice	11.I	2506/1, 2506/2	Tilia cordata	1
Jasan u kostela sv. Petra <i>European ash at the St. Peter Church</i>	Dubeč	2	Z	Fraxinus excelsior	1
Lípa Na Cikánce <i>Small-leaved lime Na Cikánce</i>	Radotín	2911	2912/1, 2931, 2913/1	Tilia cordata	1
Dub na návsi v Hostavicích <i>Common oak at the village green in Hostavice</i>	Hostavice	914	1009, 946	Quercus robur	1

B3 KRAJINA / LANDSCAPE

Název <i>Name</i>	Katastrální území <i>Cadastral district</i>	Parcela <i>Plot</i>	Ochranné pásmo <i>Protection zone</i>	Druh <i>Species</i>	ks <i>Number</i>
Duby na jižním okraji Kunratického lesa <i>Common oaks at the South edge of Kunratice Forest</i>	Kunratice	862, 863/1	864/1,2342/1 Kunr., 2113/1,2112 Chod.	Quercus robur	3
Lípy v Satalicích <i>Large leaved lime and small-leaved lime in Satalice</i>	Satalice	76	Z	T. cordata a platyphylla	5
Duby v pásu u Říčanky <i>Common oaks in the belt along Říčanka</i>	Uhřetěves	1756/1	1756/2	Quercus robur	6
Dub při ul. Střelnická <i>Common oak in the Střelnická Str.</i>	Kobylisy	2364/1	Z	Quercus robur	1
Dub u samoty Nouzov <i>Common oak near the Nouzov settlement</i>	Točná	845	844, 846, 847, 848	Quercus robur	1
Hrušeň nad Zdíkovskou ulicí <i>Pear-tree at the Zdikovská Str.</i>	Smíchov	4221/1	Z	Pyrus communis	1
Platan v parku Jezerka <i>Plane tree in the Jezerka Park</i>	Nusle	2387	Z	Platanus x acerifolia	1
Dub v ovocném sadě (ul. K Horkám) <i>Common oak in the orchard (K Horkám Street)</i>	Hostivař	2241/1	Z	Quercus robur	1
Dub v ul. U Malvazinky <i>Common oak in the Street U Malvazinky</i>	Smíchov	1813/1	Z	Quercus robur	1
Duby ve Ctěnickém háji <i>Common oaks in the Ctěnický Grove</i>	Vinoř	704/1	Z	Quercus robur	11
Duby v Cholupické bažantnici <i>Common oaks in the Cholupice Pheasantry</i>	Cholupice	342	Z	Quercus robur	2
Lípa v Krčské ul. 205/241 <i>Small-leaved lime in the Street Krčská 205/241</i>	Krč	1451	Z	Tilia platyphylla	1
Dub v Řásnovce <i>Common oak in the Street Řásnovka</i>	Staré Město	1027	Z	Quercus robur	1
Lípa v Chabrech <i>Small-leaved lime in Chabry</i>	Třebonice	339	Z	Tilia cordata	1
Velký dub na Trojském ostrově <i>A large common oak on the Trojský Island</i>	Bubeneč	1893/9	Z	Quercus robur	1
Dub v Záběhlicích <i>Common oak in Záběhllice</i>	Záběhllice	22.I	část parcel 22/1, 20/3, 20/4, 21/2	Quercus robur	1
Platan v Podbabě 20/2523 <i>Plane tree at 20/2523 Podbaba</i>	Dejvice	4838	část parcel 4837, 4838, 4840, 4865	Platanus acerifolia	1
Dub v Dolních Počernicích <i>Common oak in Dolní Počernice</i>	Dolní Počernice	303	část parcel 295/1, 303, 306	Quercus robur	1
Buky v oboře Hvězda <i>European beeches in the Hvězda Game Preserve</i>	Liboc	1244, 1245	1245 Z, 1254+část parcel 1237+1238	Fagus silvatica	2
Dub u parku v Březiněvsi <i>Common oak near park in Březiněves</i>	Březiněves	581	Z	Quercus robur	1
Dub za náměstím bří Jandusů <i>Common oak behind bří Jandusů Square</i>	Uhřetěves	169/1	169/1, 168, 2180	Quercus robur	1

Zdroj / Source: OŽP MHMP

Tab. B3.3 Přehled registrovaných významných krajinných prvků
Overview of registered significant landscape elements

Číslo Num- ber	Název Name	Katastrální území Cadastral district	Parcely Plots	Datum Day
1	Čertův vršek / <i>Devil's Hill</i>	Libeň	1999, 2097/1, 2098/1, 2447/1	27. 9. 1999
2	Botanická zahrada UK <i>Botanical Garden of the Charles University</i>	Nové Město	1580, 1582, 1584, 1586, 1590, 1597/1	21. 4. 1999
3	Středisko služeb Hostivař <i>Service Centre Hostivař</i>	Hostivař	1780/2	28. 9. 1999
4	K Vrtílce	Písnice	55	21. 1. 2000
5	Křídový výchoz na vrchách v Běchovicích <i>Cretaceous outcrop on hills in Běchovice</i>	Běchovice	1402	26. 4. 2000
6	Zamokřelá louka u Golfu v Běchovicích <i>Wet meadow near Golf in Běchovice</i>	Běchovice	1408	19. 4. 2000
7	Remízek u Stacha / <i>Hedgerow at Stach</i>	Běchovice	1442, 1443	19. 4. 2000
8	Step nad golfovým hřištěm v Jinonicích <i>Steppe above the golf course in Jinonice</i>	Jinonice	1353/2 (část), 1353/33 (část)	12. 4. 2000
9	Mokřady U Paloučku <i>Wetlands near Palouček</i>	Stodůlky	1177/34, 1177/46, 1177/47	14. 8. 2000
10	Topoly Červenomlýnského potoka <i>Poplar trees along Červenomlýnský Creek</i>	Miškovice	324/1 (část), 327/1, 327/2, 327/3, 327/4, 327/5, 327/6, 327/7 (část), 327/8, 329/1	17. 10. 2000
11	Skalní útvar u Podolského profilu <i>Rock formation near Podol profilei</i>	Podolí	1093/3 (část), 1093/2 (část), 1094/1 (část)	12. 4. 2000
12	Společenstva křídových pramenů Pod Spiritkou <i>Communities of cretaceous springs Pod Spiritkou</i>	Smíchov	4221/1 (část), 4672/1 (část)	23. 5. 2000
13	Společenstva křídových pramenů Pod Císařkou <i>Communities of cretaceous springs Pod Císařkou</i>	Smíchov	4672/1 (část)	8. 11. 2000
14	Mokřady Trinagl v Hostivaři <i>Wetlands Triangl in Hostivař</i>	Hostivař	1712 (část), 1717/1 (část), 1719/2 (část), 1725 (část), 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1751/2, 1752/1, 1752/2, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 2725/1 (část), 4499 (část), 4501/1 (část)	20. 2. 2001
15	Nivní porosty V Dubinách <i>Floodplain growth V Dubinách</i>	Kunratice	2361/1 (část), 2361/3, 2361/4, 2361/5, 2361/6, 2361/12, 2361/15, 2361/16, 2522/1 (část), 2522/4, (494), (495), (496), (497), (498/1), (498/2), (499), (542), (543), (576), (581), (582), (583), (589/1), (590/2), (591)	26. 3. 2001
16	Řepská step <i>Steppe in Řepy</i>	Řepy	1504/1 (část)	6. 8. 2001

Zdroj / Source: OŽP MHMP

Tab. B3.4 Přehled přírodních parků na území města
List of nature parks on the City territory

	Název / Name	Zřizovací předpis / Established by
1.	Botič – Milčov	vyhl. č. 3/1984 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 3/1984 Code</i>
2.	Říčanka	vyhl. č. 3/1984 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 3/1984 Code</i>
3.	Radotínsko – Chuchelský háj	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 8/1990 Code</i>
4.	Šárka – Lysolaje	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 8/1990 Code</i>
5.	Draháň – Troja	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 8/1990 Code</i>
6.	Hostivař – Záběhlce	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 8/1990 Code</i>
7.	Rokytko	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP / <i>Decree of the NCP No. 8/1990 Code</i>
8.	Modřanská rokle – Cholupice	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP / <i>Decree of the NCP No. 3/1991 Code</i>
9.	Košíře – Motol	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP / <i>Decree of the NCP No. 3/1991 Code</i>
10.	Klánovice – Čihadla	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP / <i>Decree of the NCP No. 3/1991 Code</i>
11.	Prokopské a Dalejské údolí	vyhl. č. 7/1993 Sb. HMP / <i>Decree of the NCP No. 7/1993 Code</i>

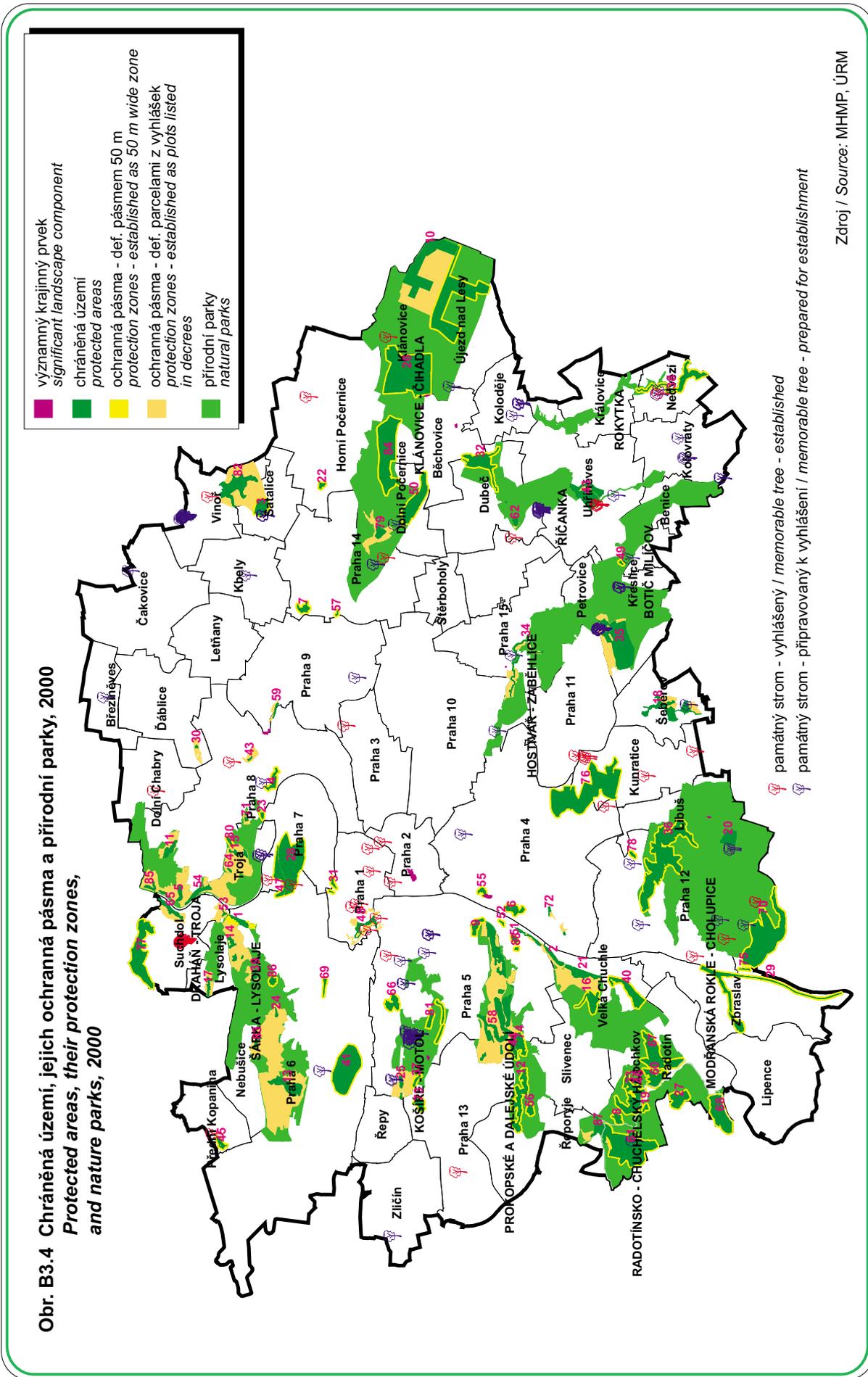
Zdroj / Source: OŽP MHMP

Tab. B3.5 Přehled zvláště chráněných území města
Overview of areas of special protection of the City

	Název Name	Kat. Cat.	Pozn. Note	OP	Zřizovací předpis Established by
1.	Baba	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
2.	Barrandovské skály	NPP	MŽP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
3.	Bažantnice v Satalicích	PP		Z	výnos MK ČSR č. 14.200/88-SÚOP
4.	Bílá skála	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
5.	Bohnické údolí	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
6.	Branické skály	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
7.	Cihelna v Bažantnici	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
8.	Cikánka I.	NPP	MŽP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
9.	Cikánka II.	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
10.	Ctírad	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
11.	Čimické údolí	PP		V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
12.	Dalejský profil	NPP	MŽP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
13.	Divoká Šárka	PR		V	vyhl. č. 12/1964 Sb. NVP
14.	Dolní Šárka	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
15.	Havránka	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
16.	Homolka	PR		Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP
17.	Housle	PP		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
18.	Hrnčářské louky	PP		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
19.	Hvízdalka	PP	CHKO	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
20.	Cholupická bažantnice	PP		V	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP
21.	Chuchelský háj	PR		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
22.	Chvalský lom	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
23.	Jabloňka	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
24.	Jenerálka	PP		V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
25.	Kalvárie v Motole	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
26.	Klánovický les – Cyrilov	PR		Z – Kl. I. V – Cy.	vyhl. č. 1/1982, 5/1988 Sb. NVP a vyhláška ONV Praha – východ z 16. 2. 1990
27.	Klapice	PR	CHKO	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
28.	Královská obora	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
29.	Krňák	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
30.	Ládví	PP		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
31.	Letenský profil	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
32.	Lítoznice	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
33.	Lochkovský profil	NPP	MŽP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
34.	Meandry Botiče	PP		V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
35.	Milíčovský les a rybníky	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
36.	Modřanská rokle	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
37.	Motolský ordovik	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
38.	Mýto	PR		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
39.	Nad Mlýnem	PP		V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
40.	Nad Závodištěm	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
41.	Obora Hvězda	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
42.	Obora v Uhříněvsi	PP		V	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
43.	Okrouhlík	PP		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
44.	Opatřilka – Červený lom	PP		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
45.	Opukový lom Přední Kopanina	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
46.	Ortocérový lůmek	PP		Z	výnos MK ČSR č. 9.861/76
47.	Pecka	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
48.	Petřínské skalky	PP		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP (v. 23/91 MHMP)

	Název Name	Kat. Cat.	Pozn. Note	OP	Zřizovací předpis Established by
49.	Pitkovická stráň	PP		Z	výnos MK ČSR č. 13360/68-II/2
50.	Počernický rybník	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
51.	Podbabské skály	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
52.	Podhoří	PR		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
53.	Podolský profil	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
54.	Pod školou	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
55.	Pod Žvahovem	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
56.	Požáry	NPP	MŽP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
57.	Pražský zlom	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
58.	Prokopské údolí	PR		V	výnos MK ČSR č. 25.533/78
59.	Prosecké skály	PP		V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
60.	Radotínské skály	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
61.	Radotínské údolí	PR	CHKO	Z	výnos MK ČSR č. 8.200/75
62.	Rohožník – lom v Dubči	PP		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
63.	Salabka	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
64.	Sedlecké skály	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
65.	Skalka	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
66.	Slavičí údolí	PR		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
67.	Staňkovka	PR	CHKO	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
68.	Střešovické skály	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
69.	Šance	PR		Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP
70.	Trojská	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
71.	U Branického pivovaru	PP		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
72.	Údolí Kunratického potoka	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
73.	Údolí Únětického potoka	PR		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
74.	U Hájů	PP		Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP
75.	U Nového mlýna	NPP	MŽP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
76.	U Závisti	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
77.	Velká skála	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
78.	V Hrobech	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
79.	Vidoule	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
80.	Vinořský park	PR		Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP
81.	Vizerka	PP		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
82.	V Pískovně	PR		V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
83.	Xaverovský Háj	PP		Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP
84.	Zámky	PP		V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP
85.	Zlatnice	PP		Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP
86.	Zmrzlík	PP	část CHKO	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
87.	Železniční zářez	PP		Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP
	Roztocký háj – Tiché údolí	PR		Z	výnos MK ČSR č. 14.200/88-SÚOP mimo hl. m. Prahy, zasahuje pouze část 50 m OP

Legenda / Key:**PP** přírodní památka / *Nature Monument***PR** přírodní rezervace / *Nature Reserve***NPP** národní přírodní památka / *National Nature Monument***Z** ochranné pásmo ze zákona, tj. 50 m / *Protection zone pursuant to the Act, i.e. 50 m wide***V** ochranné pásmo vyhlášené / *Established protection zone***MŽP** Ministerstvo životního prostředí v ČR / *the Ministry of the Environment of the Czech Republic***CHKO** Chráněná krajinná oblast Český kras / *Protected Landscape Area Bohemian Carst*Celkem je na území HMP **87 ZCHÚ** / *In total there are 87 areas of special protection of the City territory*Kategorie **PP – 66** / *Category NM – 66*Kategorie **PR – 15** / *Category NR – 15*Kategorie **NPP – 6** / *Category NNM – 6*Zdroj / *Source:* OŽP MHMP

Obr. B3.4 Chráněná území, jejich ochranná pásma a přírodní parky, 2000
Protected areas, their protection zones,
and nature parks, 2000

Zdroj / Source: MHMP, ÚRM

B3.3 MĚSTSKÁ ZELEŇ – PARKY A ZAHRADY

Pro město je zpracován Systém péče o zeleň v hl. m. Praze, který rozdělil parky a parkově upravené plochy do čtyř kategorií podle významu, který v systému zaujímají. Správcem parků I. kategorie je město zastoupené odborem městské zeleně MHMP, správci ostatních ploch jsou příslušné městské části.

B3.3 CITY GREENERY – PARKS AND GARDENS

There is the System of Care for Greenery in the City of Prague worked out, which classified parks and park-like areas into four categories on the basis of importance of their respective position they occupy in the System. Parks of Category I are administered by the City, represented for the purpose by the Department of the City Greenery of MHMP, other areas are administered by the appropriate City District.

Tab. B3.6 Výměra parků podle kategorií Systému péče o zeleň v hl. m. Praze
Park areas by category in the System of Care for Greenery of the City of Prague

Kategorie Category	Popis Description	Výměra [ha] Area
I	plochy mimořádné důležitosti, které svým významem přesahují rámec města <i>areas of extraordinary importance, which due to their significance go beyond the City boundary</i>	221,1
II	plochy celoměstského významu / <i>areas significant to the entire City</i>	70,2
III	plochy městského významu / <i>areas significant to the City</i>	149,0
IV	plochy doplňkové, parkově upravené / <i>additional areas, park-like treated</i>	2 122,1
Celkem / Total		2 555,7

Zdroj / Source: MHMP

Parky I. kategorie v majetku a správě města:

Královská obora (89,6 ha) – Tato památka zahradní architektury je významná svým rekreačním potenciálem, ale tvoří i dominantní součást zeleně města. V roce 1997 byla zpracována studie postupné obnovy. Odbor městské zeleně, jako investor, postupně zadává zpracování podrobnějších dokumentací. V současné době je ke škodě, vzhledem k odporu a nepochopení ortodoxních ochránců přírody, odkládána záchrana a rozvoj porostů a skupin stromů.

Rudolfova štola – Rekonstrukce probíhala v letech 1988–1994. Štolou je přiváděna voda z Vltavy do rybníků v Královské oboře. Po dokončení prací na tělese štoly byly zahájeny práce na vyčištění rybníků. Štola zcela jednoznačně a zásadním způsobem ovlivňuje ekosystém obory. Práce provedené na štole si vyžádaly finanční částku cca 8 mil. Kč, práce na vyčištění rybníků a související práce si vyžádaly částku 1,5 mil. Kč.

Letenské sady (52,1 ha) – Patří k nejvýznamnějším městským plochám v systému zeleně. Jsou spojovacím článkem mezi Chotkovými sady a Královskou oborou. Využívány jsou pro rekreační účely, společenské účely a především k promenádním procházkám. V roce 1998 byl zpracován prováděcí projekt obnovy I. etapa, která byla zrealizována v letech 1998–1999. Získání územního rozhodnutí pro

Parks category I possessed and administered by the City:

Royal Game Preserve (89.6 ha) – *This monument of garden architecture is important for its recreational potential yet also because it forms a dominant part of the City greenery. In 1997 there was a study on gradual renewal of the Game Preserve developed. The Department of the City Greenery as the investor thereof, has been ordering step by step more detailed documentation sets. It is a pity, that for the sake of the resistance and misunderstanding of the orthodox environmentalists the salvation and development of stands and tree groups have been postponed at present.*

Cesar Rudolph Water Tunnel – *The Tunnel reconstruction was implemented in 1988–1994. The Tunnel takes water from the Vltava River to the lakes in the Royal Game Preserve. Once the works on the Tunnel body were completed further works on cleaning of the lakes were launched. The Tunnel has clear and fundamental influence on the Game Preserve ecosystem. The works done to the Tunnel demanded the amount of approx. CZK 8 million, the lakes cleaning and related works accounted for CZK 1.5 million.*

Letenské Orchards (52.1 ha) – *They belong to the most important City areas in the system of greenery. They form the interlink in between the Chotkovy Orchards and the Royal Game Preserve. They are utilised for recreational purposes, social purposes, and first of all to promenade walks. In 1998 an executive design for the renewal of phase I was deve-*

Tab. B3.7 Přehled finančních nákladů na obnovu v Kč
Overview of financial costs of the renewal in CZK

STROMOVKA / ROYAL GAME PRESERVE	1998	1999	2000
Lavičky, koše / Benches, litter baskets	373 570,-	103 845,-	126 705,-
Údržba / Maintenance	3 316 542,-	7 545 678,-	15 300 486,-
Investice / Investments	450 000,-	345 650,-	2 609 950,-
Celkem z rozpočtu OŽP / Total from the OŽP budget chapter	4 140 112,-	7 995 173,-	18 037 141,-
Přiděleno do rozp. MČ P 7 Allocated to the budget of the City District Prague 7	10 164 000,-	7 542 939,-	–
Celkem z rozpočtu MHMP / Total from the City budget	14 304 112,-	15 538 112,-	18 037 141,-

Zdroj / Source: MHMP

II. a III. etapu trvalo dva roky z důvodů napadání projektu různými občanskými sdruženími. V roce 1999 bylo zadáno z důvodů naléhavé potřeby vypracování projektu závlahového vodovodu. V současné době se dokončuje obnova dětského hřiště.

loped and then implemented in 1998–1999. To obtain land-use decision for phases II and III took two years due to attacks to the design by various civil associations. In 1999 a design of irrigation water mains was ordered for the sake of urgency. At present the renewal of children playground is being finished.

Tab. B3.8 Přehled finančních nákladů na obnovu v Kč
Overview of financial costs of the renewal in CZK

LETNÁ / LETNÁ PLAIN	1998	1999	2000
Lavičky, koše / Benches, litter baskets	107 161,-	276 150,-	241 528,-
Údržba / Maintenance	642 690,-	4 127 207,-	6 735 235,-
Investice / Investments	289 000,-	352 767,-	79 095,-
Celkem z rozpočtu OŽP / Total from the OŽP budget chapter	1 038 851,-	4 756 125,-	7 055 858,-
Přiděleno do rozp. MČ P 7 Allocated to the budget of the City District Prague 7	6 402 000,-	3 576 061,-	–
Celkem z rozpočtu MHMP / Total from the City budget	7 440 851,-	8 332 186,-	7 055 858,-

Zdroj / Source: MHMP

Komplex zahrad Petřína (49 ha) – V roce 2000, byla zahájena dlouho připravovaná rekonstrukce nástupních prostorů komplexu zahrad vrchu Petřína.

Zahrada Nebozízek – Vlastní stavební a zahradnické práce započaly na jaře roku 2000, v roce 2001 byla dokončena sochařská výzdoba, úprava tzv. jřínkového sadu a obnova dětského hřiště.

Seminářská zahrada – Od roku 1980 do roku 2000 probíhala plánovaná dvacetiletá obnova ovocného sadu. Pokud by se s obnovou nezapočalo (kácení starých a vysazování mladých stromů), sad by přestal plnit svou funkci a nejvýraznější část Petřína, viditelná z velké části města, by byla v současné době již holá.

Hladová zeď – V souvislosti s rozlohou zdi byla oprava rozvržena do několika etap. Doba rekonstrukčních prací je přímo úměrná množství finančních prostředků, které může město v jednotlivých letech na obnovu zdi věnovat. Pokud se podaří zajistit dostatečné finanční prostředky, lze předpokládat dokončení opravy ke konci roku 2003.

Premises of gardens across the Petřín Hill (49 ha) – In 2000 the long-time prepared reconstruction of entrance areas to the premises of gardens across the Petřín Hill began.

Nebozízek Garden – Gardening and construction works were launched as early as in spring 2000, in 2001 the sculptural beautifying objects were finished, the so called Dahlia Orchard was completed, and the children playground was refurbished.

Convent Garden – Since 1980 till 2000 the slated twenty-year renewal of the fruit orchard was done. If the renewal would have not been started (felling of old trees and planting of young ones), the orchard would cease to fulfil its functionality and the most picturesque part of the Petřín Hill, visible from a vast portion of the City would be bare now.

Hungry Wall – Owing to the Wall size its repair was planned into several phases. The time spent for reconstruction works is proportional to the amount of finances, which the City may allocate to the Wall renewal in respective years. If it is managed that finances large enough are allocated then the completion of the reconstruction may be expected by the end of 2003.

Tab. B3.9 Přehled finančních nákladů na obnovu v Kč
Overview of financial costs of the renewal in CZK

PETŘÍN / PETŘÍN HILL	1998	1999	2000
Lavičky, koše / Benches, litter baskets	590 177,-	178 237,-	132 434,-
Údržba / Maintenance	1 776 034,-	2 987 547,-	2 634 799,-
Hladová zeď / Hungry Wall	4 682 609,-	7 631 400,-	10 656 514,-
Investice / Investments	402 000,-	4 054 500,-	14 437 693,-
Celkem z rozpočtu OŽP / Total from the OŽP budget chapter	7 450 820,-	14 851 685,-	-
Přiděleno do rozp. MČ P 1 Allocated to the budget of the City District Prague 1	4 318 000,-	4 780 000,-	4 800 000,-
Celkem z rozpočtu MHMP / Total from the City budget	11 768 820,-	19 631 685,-	32 661 442,-

Zdroj / Source: MHMP

Vrch Vítkov (29,5 ha) – Patří mezi významné městské parky a část je dokonce vyhlášena jako národní kulturní památka. Odbor městské zeleně se i zde snaží realizovat závlahový systém. Byly provedeny některé péstební zásahy a částečně probíhá postupné vysazování nových stromů.

Vítkov Mountain (29.5 ha) – The mountain belongs to the important City parks and a part thereof was established as the National Culture Monument. The Department of the City Greenery strives to implement an irrigation system there. There were certain gardening measures taken and in part planting of new trees has been ongoing.

Tab. B3.10 Přehled finančních nákladů na obnovu v Kč
Overview of financial costs of the renewal in CZK

VÍTKOV / VÍTKOV MOUNTAIN	1998	1999	2000
Koše / Litter baskets	161 518,-	-	-
Údržba / Maintenance	4 341 791,80	3 537 458,20	2 430 200,80
Investice / Investments	-	-	-
Celkem z rozpočtu OŽP / Total from the OŽP budget chapter	4 503 309,80	3 537 458,20	2 430 200,80
Přiděleno do rozp. MČ 3 Allocated to the budget of the City District Prague 3	-	-	-
Celkem z rozpočtu MHMP / Total from the City budget	4 503 309,80	3 537 458,20	2 430 200,80

Zdroj / Source: MHMP

Zahrada Kinských – S budovou letohrádku patří mezi evropská přírodní krajinářská díla. V roce 1999 se podařilo projednat další stupeň dokumentace k územnímu řízení, kde jsou rozpracovány hlavní zásady obnovy. V této lokalitě se v minulém roce rovněž podařilo otevřít nové dětské hřiště. Velký význam i pro sousední zahrady (zavlažování) má obnova a vybudování nových štol pro podzemní vody, které původně odtékaly bez užitku do kanalizace.

Kinských Garden – It belongs, along with its summerhouse building, to the European nature and landscape monuments. In 1999 further level of documentation for the land-use planing process were negotiated. Last year a new children playground was commissioned in this locality. The renewal of old water tunnels and building of new ones for groundwater, which were originally drained into the drainage system with no use, shall be very important to neighbouring gardens.

Tab. B3.11 Přehled finančních nákladů na obnovu v Kč
Overview of financial costs of the renewal in CZK

ZAHRADA KINSKÝCH / KINSKÝCH GARDEN	1998	1999	2000
Lavičky, koše / Bench, litter baskets	-	510 748,-	-
Údržba / Maintenance	4 971 564,-	6 164 877,-	4 872 500,-
Investice / Investments	1 379 600,-	5 425 658,-	14 035 107,-
Celkem z rozpočtu OŽP / Total from the OŽP budget chapter	6 351 164,-	12 101 284,-	18 907 607,-
Přiděleno do rozp. MČ 1 Allocated to the budget of the City District Prague 1	-	-	-
Celkem z rozpočtu MHMP / Total from the City budget	6 351 164,-	12 101 284,-	18 907 607,-

Zdroj / Source: MHMP

Pražská stromořadí – Na počátku roku 1995 byl dokončen projekt Vyhodnocení stavu a návrh péstebních opatření pro vybraná uliční stromořadí v Praze. Byly zpracovány informace o uličních stromořadích v cca jedné třetině města (šlo o 28 katastrálních území sousedících s Vltavou). Bylo hodnoceno 8638 ks stromů tvořících 296 stromořadí. Stromořadí byla posuzována z hlediska jejich úplnosti a další perspektivy. Projekt vycházel ze zjištěného zdravotního a péstebního stavu daných stromořadí (u jednotlivých stromů byl zjišťován fyziologický věk, zdravotní stav a vitalita, u stromořadí jeho úplnost a perspektiva). Při celkovém shrnutí vyhodnocení uličních stromořadí v roce 1995 bylo zjištěno, že jedna třetina stromořadí splňuje záporná kritéria hodnocení. Do současné doby bylo v pražských ulicích vysazeno okolo 1500 nových stromů. Pro výsadbu jsou vybírány druhy co nejodolnější vůči mnoha negativním faktorům, např. zasolení půdy, přímého kontaktu se solí, emisím z automobilů, imisnímu prostředí, zastínění okolních budov, zhutňování okolního terénu, přehřívání, suchu atd. Stromořadí jsou v souladu se Systémem zeleně města rozdělena do dvou kategorií. Záměrem je, aby město pečovalo o stromořadí s tzv. celoměstským významem a městské části o stromořadí zbývající.

Botanická zahrada – Byla zřízena k 1. 1. 1969 a původní megalomanský plán počítal s plochou přesahující 130 ha. Před rokem 1990 se udělalo jen málo užitečného, a toto období lze nazvat obdobím naprosté stagnace. Od 22. 9. 1992 je Pražská botanická zahrada (PBZ) příspěvkovou organizací hl. m. Prahy. Expozice v budoucnu by měla pokrýt 18 ha, zbytek budou tvořit volně přístupné rekreační plochy, chráněná území, dětská hřiště, atd. PBZ dnes pěstuje přes 20 000 druhů vyšších rostlin, čímž se dostává na druhé místo v Evropě. Sbírky jsou již dnes vysoce ceněny zahraničními odborníky a v rámci ČR je PBZ obecně pokládána za nejdynamičtěji se rozvíjející botanickou zahradu.

Boj s klíněnkou jírovcovou v roce 2001 – Město již třetím rokem finančně a organizačně podporuje vyhrabávání listů pod stromy. Během zimy, ve spolupráci s městskými částmi (MČ), byly vytipovány stromy vhodné k chemickému ošetření. Ošetřeno postřikem bylo 407 stromů vybraných MČ a 894 stromů na exponovaných lokalitách v parcích I. kategorie. Celkové náklady na jednorázové ošetření mlžením byly 398 260,- Kč. Během měsíce dubna byly na několika místech v parcích I. kategorie rozmístěny feromontové lapače, díky kterým bylo možné zachytit první

Prague alleys – At the beginning of 1995 the Project Assessment of State and Proposals for Silviculture Measurers for Selected Street Alleys in Prague was completed. There was information on street alleys in approx. one-third of the City (28 cadastral districts adjoining to the Vltava River) processed. The assessment covered 8,638 tree specimens forming 296 alleys. The alleys were evaluated in terms of their completeness and further prospects. The Project was based on the health and silviculture status found of the alleys (individual tree specimen was determined in its physiological age, health and vitality, for an alley its completeness and prospects were determined). It was found making the summary of evaluations of the street alleys in 1995 that one third of the street alleys does not have positive evaluation in these criteria. Till today there were around 1,500 new trees planted in the Prague streets. To be planted such species featuring the highest resistance to adverse factors as for example salinity of soil, direct contact to salts, automotive emissions, ground-level concentrations of pollutants, shade from surrounding buildings, compaction of surrounding ground, overheating, drought, etc. are selected. The alleys are subdivided into two categories according to the System of City Greenery. The objective is that the City should take care of these alleys which boast importance to whole City and City districts should take care of the rest.

Botanical Garden – Was established on January 1, 1969 and the original megalomaniac plans counted to have it on the area over 130 hectares. Before 1990 just a little of good thing were done and the period may be characterised as the period of complete stagnation. Since September 22, 1992 the Prague Botanical Garden (PBZ) has been a subsidised organisation of the City of Prague. In future expositions should cover 18 hectares, the rest shall be dedicated to recreational areas of free access, protected areas, children playgrounds, etc. Today the PBZ grows over 20,000 higher plant species, which means it is the second largest in Europe. The garden collections are already now highly appreciated by foreign experts and within the Czech Republic the PBZ is in generally taken as the most dynamically developing botanical garden.

The combat against horse-chestnut leafmine [Cameraria ohridella] in 2001 – Already for three years the City has been providing supporting financial and organisational back-up to the raking off leaves from under trees. In winter and in co-operation with the City Districts trees suitable for chemical treatment were identified. 417 trees selected by City Districts and 894 trees at heavily exposed localities in parks category I were sprayed. Total costs for one-time treatment by mist were CZK 398,260. During April pheromone traps were distributed over several

výskyt klíněnky. Letošní chladné jaro a včasný postřik omezily její výskyt a lze předpokládat, že letošní výskyt klíněnky bude menší než v předchozích letech. Tak jako v boji s bolševníkem velkolepým i zde platí – nejdůležitější je soustavnost a vytrvalost.

B3.4 LESY

Lesy na území města tvoří zhruba 9 % z celkové výměry, tj. cca 4890 ha. Jsou zařazeny do kategorie lesů zvláštního určení, tj. příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí.

Návštěvnost jednotlivých lesních celků je přímo závislá na vzdálenosti od obytných sídel, případně MHD, zejména metra. Důležitým faktorem, který ovlivňuje návštěvnost, je i stav lesních porostů (stáří, dřevinná skladba, zdravotní stav, prostupnost apod.) a také vybavení rekreačními prvky.

Z hlediska návštěvnosti patří mezi nejzatíženější zejména lesopark Hostivař, který splňuje prakticky všechny požadavky na rekreační les. Dalšími velmi navštěvovanými lesy jsou Kunratický a Michelský les, Ďáblický háj, obora Hvězda a Divoká Šárka. Dlouhodobým cílem je zatraktivnit i méně navštěvované lesní celky tak, aby se rekreační zatížení pražských lesů rozložilo rovnoměrněji.

V lesích ve vlastnictví hl. m. Prahy pokračuje započatý trend v hospodaření, tj. přeměna smrkových a borových monokultur ve špatném zdravotním stavu na porosty smíšené s dřevinnou skladbou blízkou původnímu přirozenému složení porostů v oblasti Prahy (dub, habr, lípa, buk, případně borovice). V poslední době je též zvýšená snaha ve větší míře vysazovat habr, který se jeví jako velmi vitální, bez výraznějšího ohrožení hmyzími škůdci. Vysazování introdukovaných dřevin jako je dub červený a jedle obrovská je velmi omezeno jen na vybrané lokality, kde není silný zájem ochrany přírody na výsadbě domácích druhů dřevin. Jedná se zejména o lokality mimo zvláště chráněná území, biokoridory a biocentra.

sites in parks category I, which enabled to capture the first occurrence of horse-chestnut leafmine. This year could spring and timely spraying limited the horse-chestnut leafmine occurrences and it may be expected that this year the horse-chestnut leafmine population is smaller than in the past years. Here the same holds as for the combat against cow parsnip [Heracleum sphon.] – the most important thing is to be systematic and patient.

B3.4 FORESTS

Forests account to roughly 9 % of total area of the City territory, i.e. approx. 4,890 ha. They are in the category of special purpose forests i.e. city forests and other forests with pronounced recreational function.

Number of visitors to particular forest massifs proportionally depends on their distance from residential areas or service points of City Public Transport, namely the underground. The important factor affecting the number of visitors is also the state of forest stand (age, tree species composition, health, available paths and forest roads, etc.) and also the level of equipment for recreation.

From the number of visitors point of view mostly the Forest Park Hostivař, which meets virtually all requirements for a recreational forest, belongs among the most loaded ones. Other very frequently visited forests are Kunratický Forest, Michelský Forest, Game Park Hvězda, and Divoká Šárka. The long-term objective is to make less visited forest massifs more attractive in order to distribute the recreational load of the Prague's forests in a more uniform manner.

Forests owned by the City of Prague have been kept under the already started tendency in management i.e. transformation of spruce and pine monoculture stands, which health shape is bad, into mixed growths with species composition near to the autochthonous natural growth composition in Prague area (oak, hornbeam, lime, beech, or pine). Recently efforts to plant hornbeams, which seem to be very vital and free of more significant threat from insect pests, have been increased. Planting of introduced tree species, as red oak and giant fir, has been very limited to merely selected localities where there is no strongly pronounced concern of nature conservation in the planting of domestic tree species. These are namely localities outside the areas of special protection, biocorridors, and biocentres.

B3 KRAJINA / LANDSCAPE

Tab. B3.12 Kategorizace lesů [tis. ha]
Categories of forests [thousands ha]

Kategorizace lesů / Forest category	1996	1997	1998	1999	2000
Hospodářské / Economic	–	–	–	–	–
Ochranné / Protective	–	–	–	–	–
Zvláštního určení / Special purpose	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9

Zdroj / Source: ÚHÚL

Tab. B3.13 Přehled vývoje imisního poškození lesních porostů
Overview of the development in immission damage of forest copses

		1996	1997	1998	1999	2000
Lesní porosty celkem / Forest copses total	[tis. ha] / [10 ³ hectares]	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Porosty zdravé ¹⁾ / Healthy copses ¹⁾	[tis. ha] / [10 ³ hectares]	–	–	–	–	–
Porosty poškozené ²⁾ / Damaged copses ²⁾	[tis. ha] / [10 ³ hectares]	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9
– z toho: stupeň poškození IV.a a IV.b – out of that degree of damage IV.a and IV.b	[tis. ha] / [10 ³ hectares]	–	–	–	–	–
Podíl poškození z celkové plochy Percentage of damaged copses of total forest area	[%]	100	100	100	100	100

¹⁾ Stupeň poškození „žádné“ / Damage degree “none”

²⁾ Stupeň poškození 0/I až IV.b / Damage degree from 0/I to IV.b

Zdroj / Source: MZe

Tab. B3.14 Druhová skladba vyjádřená v procentech plochy lesních porostů
Species composition expressed in percentage of forest copses area

Druh dřeviny	%	Wood species
Jehličnaté celkem	37,83	Total coniferous species
– smrk	11,81	– spruce
– borovice	20,68	– pine
– modřín	5,18	– larch
– jedle, douglaska	0,16	– fir, Douglas fir
– ostatní jehličnaté	0,00	– other coniferous species
Listnaté celkem	62,17	Total broadleaved species
– dub, habr	36,25	– oak, hornbeam
– buk	0,79	– beech
– jasan	2,98	– ash
– javor, lípa, jilm	6,98	– maple, lime, elm
– bříza	4,98	– birch
– ostatní listnaté	10,19	– other broadleaved species
Dřeviny celkem	100,00	Total wood species

Zdroj / Source: OŽP MHMP

B3.5 BIOMONITORING ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

B3.5.1 Sledování výskytu lymeské boreliózy a meningoencefalitidy v klíštatech

V roce 1999 pokračovalo monitorování aktuální promořenosti původcem nákazy lymeské boreliózy a klíšťové meningoencefalitidy ve sledovaných lokalitách na území hlavního města Prahy. Monitorování bylo cíleně zaměřeno na sledování aktivity přírodních ohnisek nákazy v podmínkách velkoměsta.

B3.5 BIOMONITORING OF THE ENVIRONMENT

B3.5.1 Monitoring of Lyme borreliosis and meningoencephalitis agents in ticks

In 1999 the monitoring of up-to-date percentage of infected ticks by the aetiological agents of Lyme borreliosis and meningoencephalitis in the areas of the monitored Prague's greenery continued. The monitoring was purposeful aimed at the monitoring of activity of natural infection focuses under large city conditions.

Sběr klíšťat byl prováděn vlnkováním ve vybraných lokalitách pracovníky odboru epidemiologie Hygienické stanice hl. m. Prahy ve spolupráci s pracovníky Městské hygienické stanice pobočky pro Prahu 4. Vyšetření byla prováděna Referenční laboratoří pro lymfskou boreliózu SZÚ Praha metodou imunofluorescence a Referenční laboratoří pro arboviry Krajské hygienické stanice Ostrava.

Podle výsledků promořenosti lymfskou boreliózou lze pozorovat oproti roku 1999 opět mírný vzestup. Nejvyšší procento promořenosti z testovaných lokalit je v Krčském lese v průměru 13,2 %, přičemž pozitivita samic je 14,2 %. Obdobná situace je v lokalitě Divoká Šárka. Průměrná hodnota pozitivity se zde pohybuje na hranici 11,1 %, přičemž v nymfách je pozitivita 18,7 %.

První výsledky vyšetření na klíšťovou meningoencefalitidu běžnými metodami byly negativní, v prosinci 2000 byl potvrzen pozitivní výsledek z opakované reizolace u nymf z lokality Krčský les.

The ticks specimen collecting was performed by flagging at selected localities by workers of the Department of Epidemiology of the Public Health Authority of the City of Prague in the co-operation with personnel of the Municipal Public Health Authority, branch for Prague 4. Testing was carried out by the Reference Laboratory for Lyme borreliosis of SZÚ, Prague applying the immunofluorescence method, and the Reference Laboratory for Arboviruses of the Regional Public Health Authority in Ostrava.

According to the results on the percentage of ticks infected with Lyme borreliosis a slight increase may be seen again if compared to the results obtained in 1999. the highest percentage of infection frequency out of the localities tested is the Krčský Forest on average 13.2 %, while positive females account for 14.2 %. A similar situation is at the locality of Divoká Šárka. Average value of positive findings there is at the brink of 11.1 %, when nymphs featured positive findings in 18.7 % cases.

Results of the first of examinations for tick transmitted meningoencephalitis by common methods were negative and in December 2000 a positive result was confirmed from a re-isolation at nymphs for the locality of Krčský Forest.

Tab. B3.15 Výsledky vyšetření klíšťat *Ixodes ricinus* na přítomnost kmenu *Borelia* sp., 2000
*Results of examination of ticks *Ixodes ricinus* for the presence of bacilli *Borelia* sp., 2000*

Lokalita <i>Locality</i>	Typ lokality <i>Type of locality</i>	Datum odběru <i>Sampling day</i>	Počet klíšťat / <i>Number of ticks</i>		
			nymfy <i>nymphs</i>	samci <i>males</i>	samice <i>females</i>
Praha 8 – povodí Vltavy u Bulovky		12. 5. 2000 16. 5. 2000 17. 5. 2000	11	35	25
Promořenost			9,1 %	8,6 %	8,0%
Praha 4 – Krčský les	LP	8. 6. 2000	cca 60	cca 60	cca 60
Promořenost			13,7 %	11,1 %	14,2 %
Praha 6 – Divoká Šárka	LP	14. 6. 2000	8	10	15
Promořenost			18,7 %	5,5 %	10,0 %
Praha 7 – Troja	LP	21. 6. 2000	3 + (48)*	(14)*	(26)*
Promořenost			3,9%	neg.	3,8 %

L = les / forest, LP = lesopark / forest park

Zdroj / Source: SZÚ

Tab. B3.16 Výsledky vyšetření klíšťat *Ixodes ricinus* na přítomnost viru klíšťové meningoencefalitidy, 2000
*Results of examination of ticks *Ixodes ricinus* for the presence of meningoencephalitis virus, 2000*

Lokalita <i>Locality</i>	Typ lokality <i>Type of locality</i>	Datum odběru <i>Sampling day</i>	Počet klíšťat / <i>Number of ticks</i>			Výsledek <i>Result</i>
			nymfy <i>nymphs</i>	samci <i>males</i>	samice <i>females</i>	
Praha 4 – Krčský les	LP	14. 6. 2000	80	60	110	negativní / <i>negative</i>
Praha 4 – Točná	L	20. 6. 2000	40	1	5	negativní / <i>negative</i>

L = les / forest, LP = lesopark / forest park

V prosinci 2000 byl potvrzen pozitivní výsledek reizolace nymf z lokality Krčský les.

In December 2000 a positive result of a re-isolation of nymphs originating from the locality of Krčský les was proved.

Zdroj / Source: SZÚ

B3.5.2 Aerobiologický monitoring ovzduší v Praze

Od 60. let 20. století se začala v Evropě rychle rozšiřovat síť monitorovacích stanic, která umožňuje na základě vzájemného porovnání výsledků výrazně upřesnit předpovědi vývoje pylové sezóny. Pylová sezóna probíhá každý rok trochu jinak. Důvodem je rozdílná meteorologická, a tím i fenologická situace v jednotlivých letech, především vývoj průměrných denních teplot a vlhkosti. V jednotlivých letech se navíc významně liší intenzita pylové sezóny pro různé rostlinné druhy, tedy množství pylu, které určité rostliny na daném území uvolní do ovzduší a které tedy může ovlivňovat míru potíží alergického člověka. Československo se zapojilo do sítě Evropské pylové informační služby v roce 1992. V roce 2001 bylo na území České republiky v provozu celkem 11 monitorovacích stanic Pylové informační služby.

Pražská stanice začala pracovat v březnu 1993. Do června 1995 byla umístěna na poliklinice Karlovo náměstí, poté byla z provozních důvodů přemístěna do areálu Státního zdravotního ústavu ve Šrobárově ulici. V roce 2001 byla v provozu od 5. března do konce října (v době přípravy tohoto příspěvku byla ještě v provozu, tedy koncem září 2001).

V Praze a obecně v České republice patří k nejvýznamnějším aeroalergenům v jarním období (dominuje pyl stromů) pylová zrna břízy (*Betula*), v širším pojetí celá čeleď *Betulaceae*; pyl jednotlivých zástupců této čeledi vykazuje značnou zkříženou reaktivitu. To znamená, že člověk alergický na jeden druh této čeledi může mít potíže i při kontaktu s dalšími jejími zástupci. V letním období jsou jednoznačně nejvýznamnější skupinou aeroalergenů trávy (*Poaceae*). Také pyl trav se vyznačuje velmi silnou zkříženou reaktivitou mezi jednotlivými zástupci. Výrazně také v tomto období stoupá koncentrace spor plísní v ovzduší, především rodu *Cladosporium* a *Alternaria*. Pro podzimní období je typická dominance pylu plevelů, především pelyňku (*Artemisia*). Pylová zrna ambrózie (*Ambrosia*), která jsou důležitým alergizujícím aeroalergenem v Maďarsku, na Slovensku a částečně i na jižní Moravě, nehrála dosud v pražském ovzduší tak významnou roli. V posledních letech se však tato zrna pravidelně objevují ve spektru pražských aeroalergenů konce léta a začátku podzimu (viz Obr. B3.5). S ohledem na explozivní šíření ambrózie po Evropě v posledních letech je proto třeba výskyt tohoto alergenu pečlivě monitorovat a urychleně zahájit preventivní opatření k eradikaci tohoto plevele

B3.5.2 Aerobiological monitoring in Prague

Since 1960s the network of monitoring stations, enabling on the basis of mutual results comparison to make the predictions of the pollen season more precise, become to grow fast in Europe. The pollen season course is slightly different every year. The reason for is the various weather conditions and so phenological conditions in respective year, namely the development in average daily temperature and humidity. Furthermore, in respective years the intensity of pollen season is different in various species of flora, that the amount of pollen, which certain plant species growing over the area release into air and which thus may effect the level of troubles to an allergic person. Czechoslovakia joined the network of the European Pollen Information Service in 1992. In 2001 there were in total eleven monitoring stations of the Pollen Information Service operated on the territory of the Czech Republic.

The Prague Pollen Monitoring Station of the Czech Pollen Information Service was put in operation in March 1993. Till June 1995 the Monitoring Station was located in the premises or the Policlinic at Karlovo Square, and then due to operational reasons it was moved into the premises of the State Health Institute (Státní zdravotní ústav – SZÚ) in Šrobárova Street. In 2001 it was under operation from March 5 till end of October (in time when this paper is being prepared it is still working at the end of September 2001).

During the spring period (when tree species pollen dominates) pollen grains of birch (*Betula*) belong to the most important aeroallergens in Prague and generally in the Czech Republic as well. Taken in a broader sense this means entire family of *Betulaceae*. Pollen of single species of this family feature significant cross-reactivity. Therefore, an individual allergic to one genus of this group can show clinical problems when put in contact with other members of this family. Pollen of single species of this family display significant cross-reactivity. During the summer period grass (*Poaceae*) pollen form the most important group of aeroallergens. They also display a significant cross-reactivity among single members. Concentration of mould spores usually increases in this period too. This applies most significantly to *Cladosporium* and *Alternaria* genus. For the autumn period the dominance of weed pollen is typical, mostly mugwort (*Artemisia*). Pollen grains of ragweed (*Ambrosia*), which are important aeroallergens in Hungary, Slovakia and in part in south Moravia have not played a significant role in Prague to date. However, in recent years, these pollen grains regularly occur in the spectrum of aeroallergens found in Prague at the brink of autumn (see Figure B3.5). With respect to the explosive spreading of ragweed

v oblasti Prahy. V srpnu také obvykle vrcholí sezóna plísňí, koncentrace jejich spor v ovzduší řádově převyšuje koncentraci všech pylových alergenů tohoto období.

Pylová sezóna 2001 byla v Praze podprůměrně slabá. Sezóna lísky (*Corylus*) a olše (*Alnus*) trvala podobně jako v předchozím roce od února do konce března, pražská stanice při zahájení provozu v prvním březnovém týdnu pravidelně zachytí až konec sezóny olše. Sezóna břízy (*Betula*) probíhá vždy společně se sezónou jasanu (*Fraxinus*). Bříza rozkvetla o jeden až dva týdny později než v předchozích letech, tedy až kolem 10. dubna, a byla mírně podprůměrná. Výraznějšího vrcholu, který byl však slabší než v předchozích letech, dosáhla v období od 18. dubna do 4. května 2001, poté koncentrace tohoto alergenu v ovzduší již pozvolna klesala. Rovněž sezóna trav (*Poaceae*) se v roce 2001 rozběhla o dva až tři týdny později než v roce 2000, tedy v polovině května, a byla podprůměrná. První menší vrchol se objevil na přelomu května a června, svého vrcholného maxima potom dosáhla sezóna trav na přelomu června a července. V průběhu července se v ovzduší Prahy objevovalo pylu trav poměrně málo. S několika menšími vrcholy se vzdušná koncentrace tohoto pylu držela na alergologicky významné úrovni do konce července. Poté již množství pylu trav trvale klesalo. Pelyněk (*Artemisia*) se začal pravidelně objevovat v ovzduší v poslední dekádě července. Jeho sezóna byla rovněž spíše podprůměrná, s vrcholem kolem 15. srpna. Ambrózie (*Ambrosia*) měla letos rovněž poměrně slabou sezónu. V ovzduší se tento alergen začal pravidelně objevovat od poloviny srpna, v době přípravy tohoto přehledu (konec září) její sezóna pomalu doznívala. Koncentrací, které by mohly vyvolávat alergické potíže, dosahovala ambrózie v období 16.–20. srpna a na přelomu srpna a září. V průběhu září byla celková koncentrace všech pylových zrn v ovzduší v důsledku velmi deštivého počasí již jen velmi nízká.

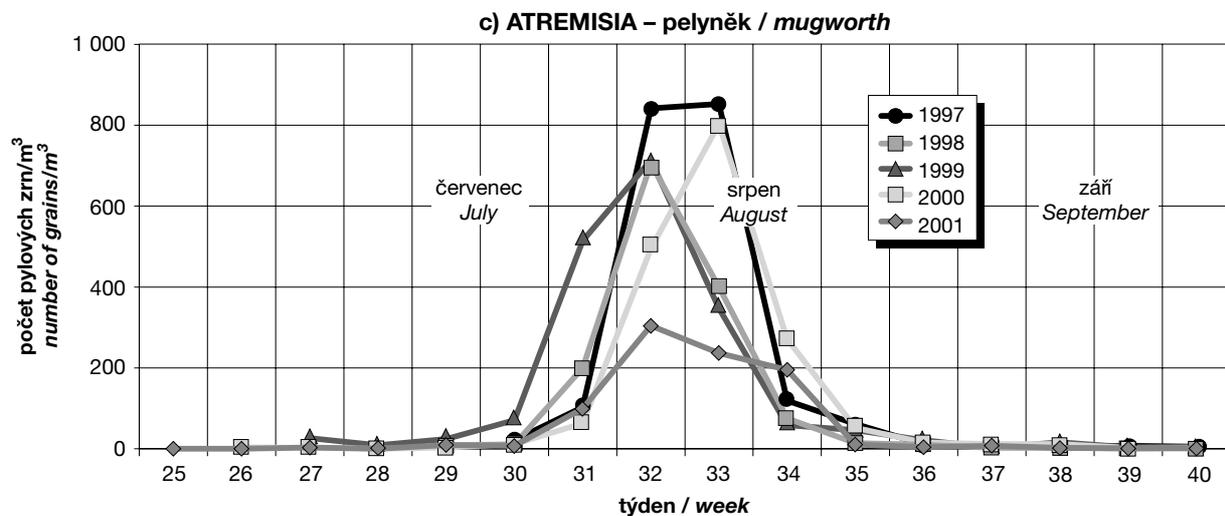
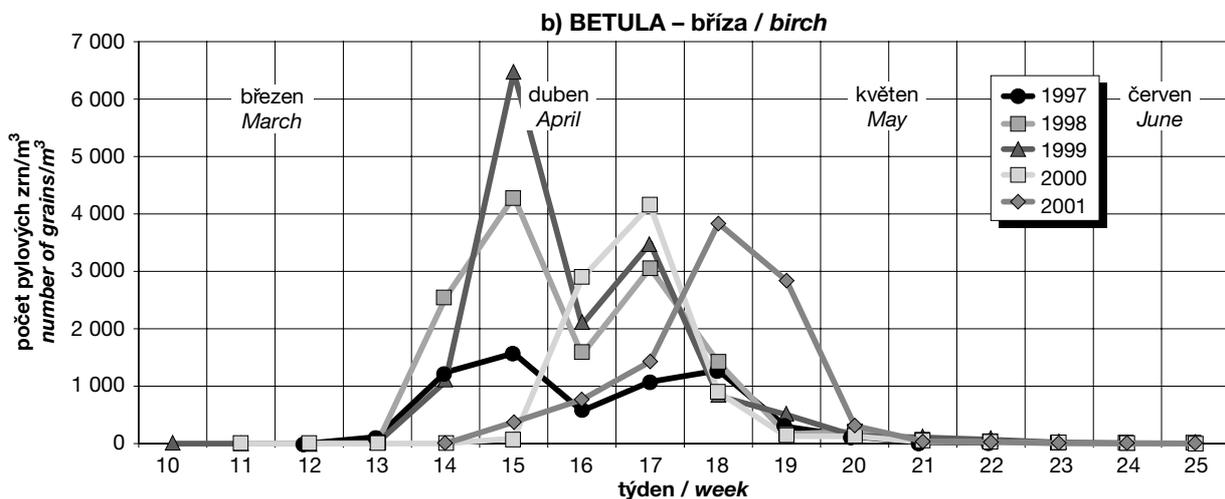
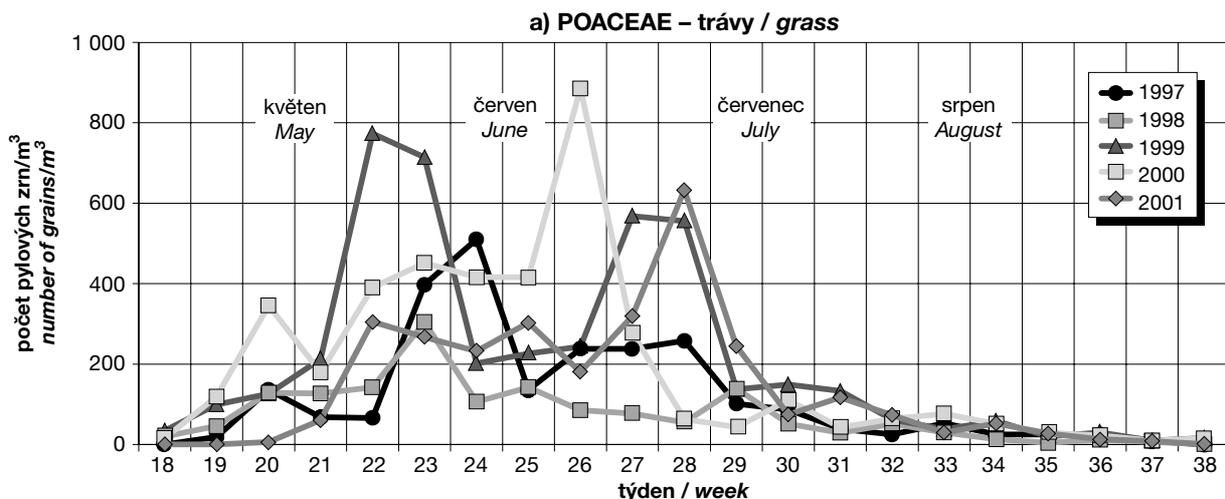
Předkládané grafy zachycují koncentraci nejvýznamnějších pylových alergenů v pražském ovzduší za posledních 5 let, tedy od roku 1997 do konce září 2001. Pylové analýzy v roce 2001 prováděl SZÚ – Monitoring zdraví a životního prostředí, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10.

throughout Europe observed during the last decades monitoring of these allergens is of prime importance. What is also necessary is to promptly implement preventive measures to eradicate ragweed from the Prague region. In August a peak concentration of mould spores usually occurs being an order of magnitude higher than concentration of all other aeroallergens.

The pollen season 2001 was weak below average. The season of hazel (Corylus) and alder (Alnus) lasted approximately for the same time as in the previous year from February till end of March. The Prague Monitoring Station regularly captures only the end of the alder season, when beginning its every year operation. The birch (Betula) season is usually simultaneous with that of ash (Fraxinus). Birch bloomed by one or two weeks later than in previous years, that is about April 10 and the season was slightly below average. A more significant peak, which however was weaker than those in the previous years it reached in the period from April 18 through May 4, 2001, then the airborne allergen concentration gradually decreased. In 2001 the grass (Poaceae) season started by two or three weeks later than in 2000 that is in the middle of May and was below average. The first minor peak of the concentration of this pollen appeared at the brink of May and June, the maximum peak the season attained at the brink of June and July. In July there was relatively small amount of grass pollen in the Prague air. Passing through several smaller peaks the air concentration of this pollen remained at the allergologically significant level till the end of July. Then the amount of grass pollen dropped in monotonous manner. The occurrence of mugwort (Artemisia) began to appear regularly in air in the last decade of July. Its season was rather below average having its peak around August 15. The ragweed (Ambrosia) season was also relatively weak this year. This allergen started to appear regularly in the air of Prague since the middle of August and at the time of this overview preparation (end of September) its season has been slowly fading. Concentrations, which could cause some allergic troubles, ambrosia pollen reached in the period from August 16 to 20 and at the brink of September. In September the overall airborne pollen concentration was very low only due to very rainy weather.

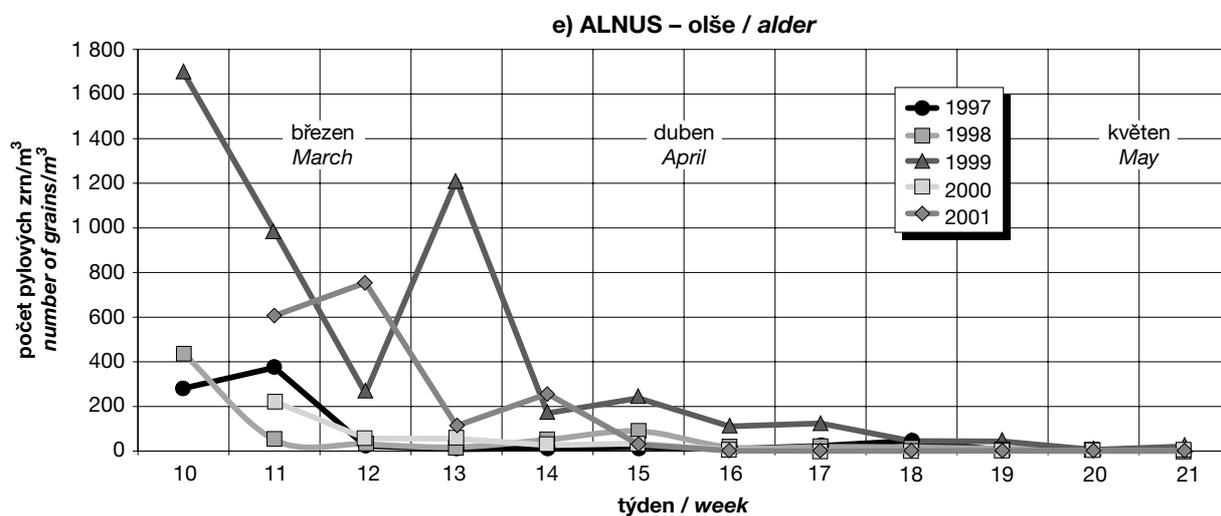
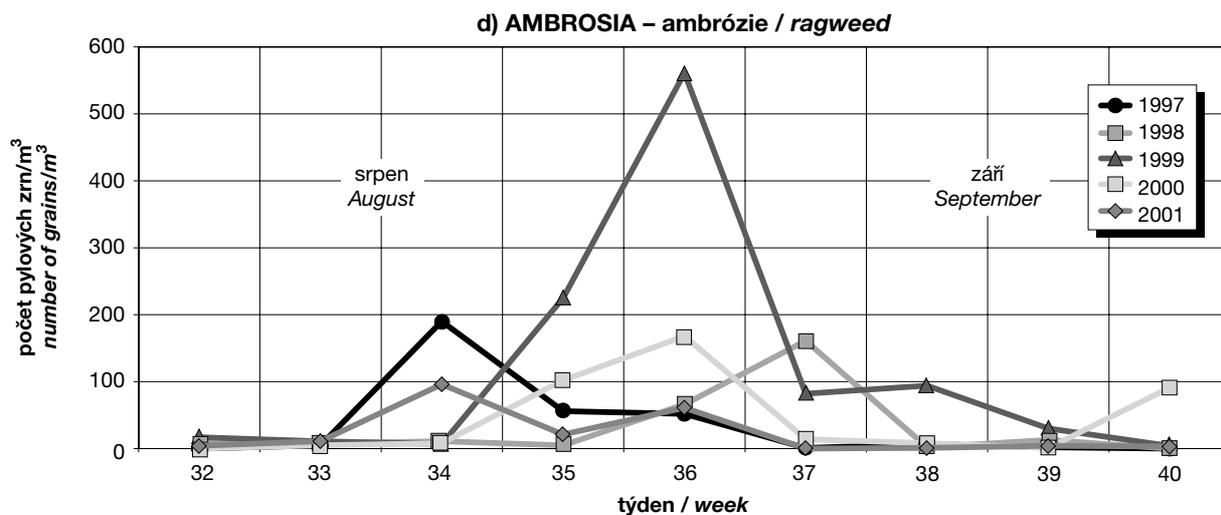
Concentrations of the most significant airborne pollen allergens in Prague air during the last five years are shown in graphs, that is since 1997 till the end of September 2001. In 2001 all pollen analyses were performed at the SZÚ – Monitoring of Health and Environment, Šrobárova Str. 48, 100 42 Praha 10.

Obr. B3.5 Koncentrace pylových alergenů v ovzduší, Praha 1997–2001 (1. část)
 Concentrations of pollen allergens in air, Prague 1997–2001 (part 1)

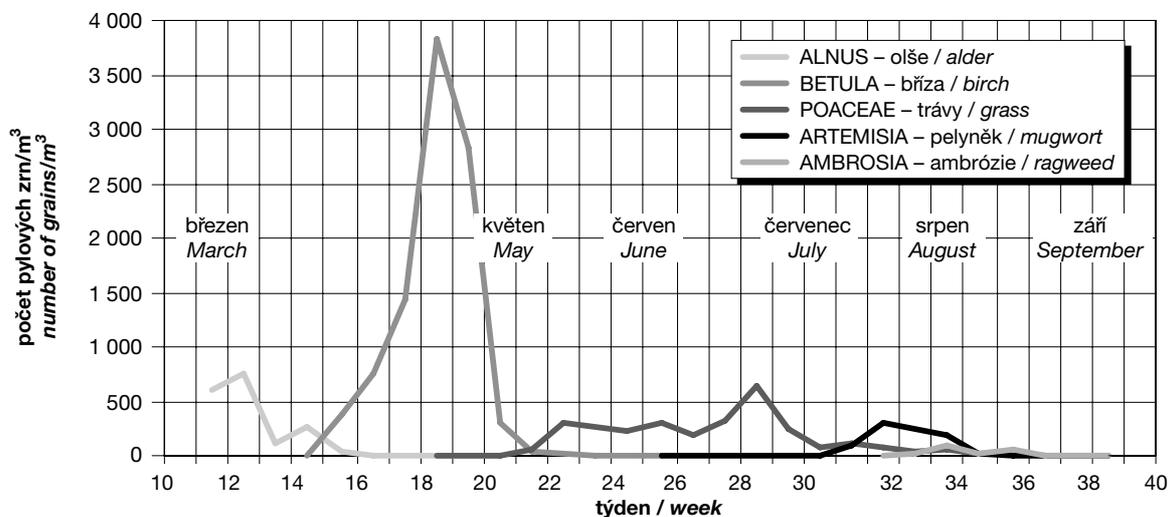
Zdroj / Source: PIS

Obr. B3.5 Koncentrace pylových alergenů v ovzduší, Praha 1997–2001 (2. část)
Concentrations of pollen allergens in air, Prague 1997–2001 (part 2)

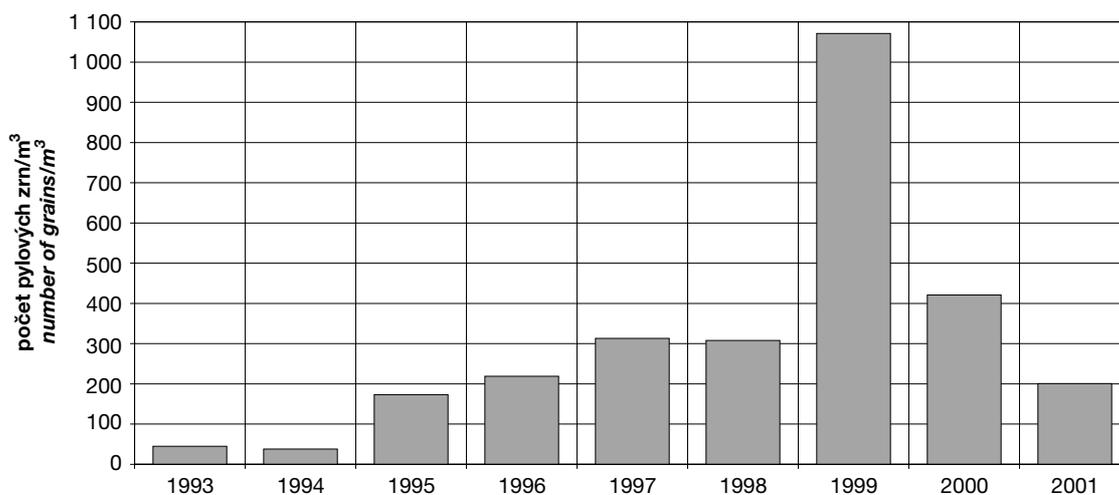
Zdroj / Source: PIS

Obr. B3.6 Koncentrace pylových alergenů, Praha 2001
Concentrations of pollen allergens in Prague in 2001

Zdroj / Source: PIS

Obr. B3.7 Koncentrace pylu ambrózie v ovzduší, Praha 1993–2001
Concentrations of ragweed pollen in air in Prague, 1993–2001

Zdroj / Source: PIS